Lietas arhīva Nr. AA43-0326-21/19
ECLI:LV:ADAT:2021:0210.A420169517.14.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 10.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Karina Krastiņa,
tiesneši Una Mihailova un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ no 2016.gada 17.jūlija piešķirtu 3.amata kategoriju un noteiktu tai atbilstošu mēnešalgu, un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 16.septembrī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes Tiesvedības daļas Otrās nodaļas galvenais jurists /pers. A/ (turpmāk – arī pieteicējs) vērsās dienestā ar iesniegumu, lūdzot no 2016.gada 17.jūlija piešķirt viņam 3.amata kategoriju, palielināt mēnešalgu un izmaksāt nesaņemtā atalgojuma starpību.

2016.gada 2.decembrī dienests pieteicējam sniedza atbildi, ka nav tiesiska pamata pārskatīt viņam piešķirto amata kategoriju, attiecīgi palielināt mēnešalgu un izmaksāt atalgojuma starpību.

Minēto lēmumu pieteicējs apstrīdēja Finanšu ministrijā.

[2] Finanšu ministrija 2017.gada 18.janvārī sniedza pieteicējam atbildi Nr.7-3-07/418 (turpmāk – Lēmums), kurā norādīts, ka Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumi Nr.66 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību" (turpmāk – noteikumi Nr.66) nosaka tikai amata kategoriju pārskatīšanas minimālo robežu – ne retāk kā reizi gadā. Iestāde var šo jautājumu detalizēti noregulēt iekšējos normatīvajos aktos, paredzot amata kategorijas pārskatīšanu visiem darbiniekiem vienlaicīgi pēc darba izpildes ikgadējā novērtējuma, vai noteikt biežāku amata kategorijas pārskatīšanas kārtību. Dienesta 2015.gada 12.novembra iekšējo noteikumu Nr.76 „Valsts ieņēmumu dienesta darba kārtības noteikumi" (turpmāk – Darba kārtības noteikumi) 53.2.apakšpunktā noteiktais, ka amata kategoriju pārskata pēc ikgadējās darba izpildes novērtēšanas ne vēlāk kā līdz katra kalendāra gada 1.aprīlim, atbilst normatīvo aktu prasībām.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 1.marta lēmumu pieņemts pieteicēja pieteikums daļā par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru viņam piešķirtu 3.amata kategoriju un atlīdzinātu zaudējumus nesaņemtās darba samaksas starpības apmērā, izdošanu un ierosināta administratīvā lieta.

Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Ir nepamatots dienesta un ministrijas arguments, ka atbilstoši noteikumiem Nr.66 nav iestājušies apstākļi, lai pārskatītu amata kategoriju. Pieteicējam ir trīs gadu stāžs nozarē – 1 gads, 1 mēnesis un 13 dienas SIA „O'pen Latvija" jurista amatā un 1 gads, 11 mēneši dienesta jurista amatā–, kā arī pieteicējam ir veikta novērtēšana (vērtējums – „labi"), kas ir kritērijs 3.amata kategorijas piešķiršanai.

Darba kārtības noteikumi ir pretrunā ārējam normatīvam aktam – noteikumiem Nr.66.

[3.2] Dienesta norāde, ka Darba kārtības noteikumi veido vienlīdzīgu attieksmi pret visiem dienesta darbiniekiem, neiztur kritiku, jo darbiniekiem, kuri tikko uzsāk darbu dienestā un kuriem ir nepieciešamā profesionālā pieredze, uzreiz tiek piešķirta 3.amata kategorija, un tiem nav jāgaida katra gada 1.aprīlis pēc ikgadējās novērtēšanas. Ir pārkāpts vienlīdzības princips.

[3.3] Dienests un ministrija ar prettiesisko rīcību ir radījusi pieteicējam būtisku mantisko zaudējumu un morālo kaitējumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa pārbaudīja, vai uz 2016.gada 17.jūliju izpildījās priekšnosacījumi, lai pieteicējam piešķirtu 3.amata kategoriju.

[4.2] Tiesa konstatēja, ka amata kategorijas pārskatīšanas gadījumi un kārtība ir noteikta noteikumu Nr.66 12., 13., 14., 15. un 18.punktā, kā arī Darba kārtības noteikumu 53.punktā.

Noteikumi Nr.66 reglamentē tikai amata kategoriju pārskatīšanas minimālo biežumu, proti „ne retāk kā reizi gadā". Savukārt iestādei pastāv rīcības brīvība šo jautājumu noregulēt detalizētāk savos iekšējos normatīvajos aktos.

Darba kārtības noteikumu 53.2.apakšpunktā noteiktais, ka amata kategoriju pārskata pēc ikgadējās darba izpildes novērtēšanas ne vēlāk kā līdz katra kalendārā gada 1.aprīlim, atbilst noteikumu Nr.66 prasībām. Proti, dienests rīcības brīvības ietvaros izvēlējies amata kategorijas pārskatīšanas gada periodu laika posmā no 1.aprīļa līdz 1.aprīlim, sasaistot to ar ikgadējo amatpersonas (darbinieka) darba izpildes novērtējumu.

No noteikumu Nr.66. 8.punkta kopsakarā ar 4.pielikumā ietverto regulējumu izriet, ka amatpersonai (darbiniekam) piešķir 3.amata kategoriju, ja izpildās divi kumulatīvie kritēriji, proti, darba izpildes novērtējumam jābūt vismaz „labi" un amatpersonas (darbinieka) profesionālajai pieredzei vairāk nekā trīs gadi.

Lietā nav strīda, ka 2016.gada 16.februārī tika veikta pieteicēja ikgadējā darba izpildes novērtēšana un profesionālā pieredze attiecīgajā jomā, kas iegūta pēdējo piecu gadu laikā, uz 2016.gada 1.aprīli bija divi gadi, astoņi mēneši un 14 dienas. Līdz ar to tiesa piekrita dienesta viedoklim, ka pieteicējam uz 2016.gada 1.aprīli neizpildījās viens no kumulatīvajiem kritērijiem, proti, nepieciešamā pieredze vairāk nekā trīs gadi. Līdz ar to pieteicējam pamatoti saskaņā ar noteikumu Nr.66 13.1.apakšpunktu tika saglabāta 2.amata kategorija.

Savukārt attiecībā uz 3.amata kategorijas piešķiršanu no 2016.gada 17.jūlija (brīdis, kad pieteicēja profesionālā darba pieredze bija vairāk nekā trīs gadi), tiesa secināja, ka neizpildās kritērijs – pieteicējam nav veikta ikgadējā darba izpildes novērtēšana par laika posmu no 2016.gada 1.aprīļa. Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka dienests pamatoti atteica pārskatīt un piešķirt pieteicējam 3.amata kategoriju no 2016.gada 17.jūlija.

[4.3] Pieteicējs norāda, ka dienests ir pārkāpis vienlīdzības principu un atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu.

Tiesa konstatēja, ka Darba kārtības noteikumu regulējumā un konkrēti 53.punktā noteiktie nosacījumi, pārskatot amata kategoriju, ir attiecināmi uz visiem dienesta ierēdņiem vienādi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 6.pantā ietvertajam vienlīdzības principam.

No tiesā 2017.gada 31.martā saņemtā dienesta paskaidrojuma izriet, ka dienesta juristes /pers. B/ gadījums nav analogs pieteicēja gadījumam, jo konstatējami atšķirīgi faktiskie apstākļi. Proti, /pers. B/, uzsākot valsts civildienesta attiecības, atbilstoši iepriekšējai profesionālajai pieredzei attiecīgajā jomā, kas iegūta pēdējo piecu gadu laikā, tika piešķirta 2.amata kategorija un noteikts pārbaudes laiks 6 mēneši. Pēc pārbaudes laika 2016.gada 23.novembrī /pers. B/ tika veikta darba izpildes novērtēšana un piešķirts novērtējums „labi". Tā kā uz /pers. B/ novērtēšanas brīdi profesionālā pieredze attiecīgajā jomā, kas iegūta pēdējo piecu gadu laikā, bija divi gadi deviņi mēneši un 29 dienas, tika saglabāta iepriekš noteiktā 2.amata kategorija (sk. *dienesta 2017.gada 31.marta paskaidrojumu, lietas 1.sējuma 107.-109.lapa*).

Tiesa uzskatīja, ka iepriekš minētie apstākļi nenorāda uz vienlīdzības principa pārkāpumu, jo pastāvēja atšķirīgi faktiskie apstākļi, kā arī /pers. B/ gadījumā dienests pieņēma analogu lēmumu kā pieteicēja gadījumā, proti, nepiešķīra 3.amata kategoriju, jo neizpildījās viens no kumulatīvajiem kritērijiem.

[4.4] Tiesa konstatēja, ka Darba kārtības noteikumu 53.2.apakšpunktā noteiktais, ka amata kategoriju pārskata pēc ikgadējās darba izpildes novērtēšanas – ne vēlāk kā līdz katra kalendāra gada 1.aprīlim –, paredz vienādus kritērijus visiem dienesta darbiniekiem, kā arī tajos nav norādīts, ka iestāde pārskata amata kategoriju ikreiz, kad mainās profesionālās pieredzes ilgums attiecīgajā jomā, ko neparedz arī noteikumi Nr.66. Tiesa secināja, ka mainīgais lielums izskatāmajā gadījumā ir tikai faktiskie apstākļi, proti, personas pieredze (novērtējums), darba stāžs nepieciešamajā jomā, kā arī laiks, kad persona sāka pildīt amata pienākumus dienestā. Līdz ar to, pastāvot atšķirīgiem apstākļiem, pastāv iespēja, ka personai, kas tikko sāk strādāt dienestā, tiek piešķirta 3.amata kategorija, bet darbiniekiem, kas jau strādā dienestā, jāgaida 1.aprīlis.

Tāpat tiesa norādīja, ka pieteicējam bija zināms, ka amata kategoriju pārskatīšana dienestā notiek vienreiz gadā, ņemot vērā arī ikgadējās darba izpildes novērtēšanas rezultātu. Līdz ar to nav pamatota pieteicēja norāde par iespējamo tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu.

[4.5] Ņemot vērā minētos apsvērumus, tiesa secināja, ka dienests rīkojies tiesiski iestādei noteiktās rīcības brīvības ietvaros un pamatoti atteica piešķirt pieteicējam 3.amata kategoriju no 2016.gada 17.jūlija. Līdz ar to pieteicēja prasījums piešķirt 3.amata kategoriju no 2016.gada 17.jūlija ir nepamatots un noraidāms.

[4.6] Nekonstatējot tiesisku pamatu apmierināt pieteicēja prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nepastāv atlīdzinājuma tiesiskais pamats (priekšnoteikums). Līdz ar to nav konstatējams, ka pieteicējam būtu atlīdzināms mantiskais zaudējums nesaņemtās darba samaksas starpības apmērā. Ievērojot minēto, prasījums par atlīdzinājumu ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka pirmās instances tiesa Darba kārtības noteikumus piemērojusi atrauti no ārējo normatīvo aktu regulējuma jēgas un mērķa. Noteikumi Nr.66 un Darba kārtības noteikumi jāinterpretē sistēmiski ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma normām un pamatprincipiem.

Vērtējot faktisko apstākļu salīdzināmību, nav juridiskas nozīmes, vai amata kategorija tiek noteikta sākotnēji vai tiek

pārskatīta. Amata kategorijas noteikšana atkarībā no laika, kad persona sāk pildīt pienākumus konkrētajā iestādē, neatbilst noteikumu Nr.66 18.punktā un 4.pielikumā noteiktajam regulējumam.

[6] Ministrija un dienests paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādījuši, ka tā ir nepamatota, savukārt pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots.

[7] Izskatot lietu sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2018.gada 13.novembra spriedumu apmierināja pieteicēja pieteikumu daļā: uzlika dienestam pienākumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu, nosakot pieteicējam 3.amata kategoriju par laika posmu no 2016.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 30.martam un tai atbilstošu mēnešalgu 1113 *euro* apmērā, un izmaksāt pieteicējam mantiskos zaudējumus – nesaņemto darba samaksu par laika posmu no 2016.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 30.martam.

[8] Izskatot lietu kasācijas kārtībā sakarā ar dienesta un Finanšu ministrijas kasācijas sūdzībām, Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) ar 2020.gada 6.novembra spriedumu (turpmāk – Senāta spriedums) atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 13.novembra spriedumu un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[9] Pieteicējs papildu paskaidrojumos atkārtoti norāda uz vienlīdzības principa pārkāpumu. Papildus norāda, ka lieta nav izskatīta saprātīgā termiņā, līdz ar to tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 103.panta otro daļu. Tiesvedība lietā ilgst gandrīz četrus gadus, līdz ar to lietas izskatīšana ir pārsniegusi pat Latvijas Republikā vidējos lietas izskatīšanas termiņus. Ņemams vērā, ka lietā strīds ir par tiesību normu interpretāciju.

Pieteicējam nav saprotama Senāta motivācija, kādēļ sājā gadījumā nav piemērojamas Valsts civildienesta likumā noteiktās normas. Pieteicēja ieskatā, Senāts ir ļoti šauri un gramatiski tulkojis lietā esošo strīdu un normas, ignorējot Administratīvā procesa likumā noteiktos pamatprincipus, un faktiski veidojis nepareizu praksi.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzības par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu un procesa dalībnieku argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 350.panta pirmo daļu tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna.

[11.1] Kā to norādījis Senāts spriedumā šajā lietā, Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma $4.^2$ pants paredz, ka amatpersonai (darbiniekam) mēnešalgu pārskata saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem, ņemot vērā arī izmaiņas normatīvajos aktos, atalgojumam apstiprināto finanšu līdzekļu apmērā, amatu klasificēšanas rezultātos un individuālās kvalifikācijas un prasmju novērtējumā.

Atbilstoši noteikumu Nr.66 7.punktam amatpersonas (darbinieka) mēnešalgu nosaka, ievērojot šādus individuālā vērtējuma kritērijus: 1) amatpersonas (darbinieka) profesionālā pieredze, kas ir būtiska amata (iestādes) funkciju izpildei un kuru izvērtē iestādes vadītājs, ņemot vērā amatpersonas (darbinieka) amata aprakstā noteiktās prasības attiecīgajā jomā; 2) amatpersonas (darbinieka) darba izpildes novērtējums atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanas kārtību.

Noteikumu Nr.66 8.punkts noteic, ka amatpersonai (darbiniekam), pamatojoties uz individuālā vērtējuma kritērijiem, piešķir vienu no trim amata kategorijām (4.pielikums). Saskaņā ar 4.pielikumu, nosakot kategoriju, ņem vērā darba izpildes novērtējumu un amatpersonas (darbinieka) profesionālo pieredzi. Noteikumu Nr.66 9.punkts paredz, ka amatpersonas (darbinieka) konkrēto mēnešalgu nosaka iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona, nepārsniedzot šo noteikumu 2.pielikumā attiecīgajai kategorijai norādīto mēnešalgas maksimālo apmēru.

No minētajām tiesību normām Senāts secināja, ka amatpersonas (darbinieka) profesionālā pieredze un darba izpildes novērtējums ir individuālā vērtējuma kritēriji, kuri kopā veido konkrētās personas individuālās kvalifikācijas un prasmju novērtējumu, kas ir pamats noteiktas kategorijas piešķiršanai amatpersonai (darbiniekam). Savukārt kategorija tiek ņemta vērā, nosakot mēnešalgu (*Senāta sprieduma 8.punkts*).

[11.2] Atbilstoši noteikumu Nr.66 18.punktam amatpersonas (darbinieka) kategoriju pārskata ne retāk kā reizi gadā, ņemot vērā amatpersonas (darbinieka) darba izpildes novērtējumu un profesionālās pieredzes ilgumu. Minētā norma paredz, ka gadījumos, ja darba izpildes novērtējums ir tāds pats vai augstāks vai zemāks nekā iepriekšējā gadā, kategoriju pārskata saskaņā ar šo noteikumu 8.punktu. Ja kategorija tiek paaugstināta vai pazemināta, var pārskatīt mēnešalgu.

Saskaņā ar Darba kārtības noteikumu 53.2.apakšpunktu amata kategoriju pārskata pēc ikgadējās darba izpildes novērtēšanas ne vēlāk kā līdz katra kalendārā gada 1.aprīlim.

Senāts no noteikumu Nr.66 18.punkta secināja, ka amatpersonas kategoriju jāpārskata vismaz reizi gadā, ņemot vērā abus individuālā vērtējuma kritērijus – darba izpildes novērtējumu un profesionālās pieredzes ilgumu. Tātad šī norma neprasa obligāti pārskatīt kategoriju vairāk kā vienu reizi gadā. Prasība par kategorijas pārskatīšanu vismaz reizi gadā ir izpildīta arī tad, ja pārskatīšana notiek tikai vienu reizi gadā (*turpat, 9.punkts*).

[11.3] Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2012.gada 10.jūlija noteikumi Nr.494 "Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu" (turpmāk – noteikumi Nr.494). Saskaņā ar šo noteikumu 4.punktu darba izpildi novērtē: 1) katru gadu nodarbinātajam vai reizi divos gados – iestādes vadītājam; 2) atkārtoti; 3) pirms pārbaudes laika beigām; 4) pēc ilgstošas attaisnotas prombūtnes (piemēram, bērna kopšanas atvaļinājums, mācības, darbnespēja) – sešu mēnešu laikā pēc atgriešanās; 5) citos gadījumos, lai noteiktu kategoriju (piemēram, ja nav noteikts pārbaudes laiks).

Tātad atbilstoši noteikumu Nr.494 4.1.apakšpunktam valsts tiešās pārvaldes iestādē nodarbinātajam vispārīgā gadījumā katru gadu tiek veikta darba izpildes novērtēšana. 4.punkts paredz arī gadījumus, kad darba izpildes novērtēšanu veic ārpus vispārējās kārtības, t.i., atkārtoti, pirms pārbaudes laika beigām, pēc ilgstošas prombūtnes vai citos gadījumos, lai noteiktu kategoriju. Senāts piekrita argumentam, ka 4.5.apakšpunkts atstāj atvērtu gadījumu loku, kad nepieciešams veikt ārpuskārtas darba izpildes novērtējumu, lai noteiktu kategoriju, un tas ir piemērojams kā izņēmums. Šī norma nav attiecināma uz kārtējām un paredzamām situācijām, kad amatpersonas profesionālās pieredzes ilgums, kas kā viens no kritējiem var būt pamats kategorijas pārskatīšanai, mainās starplaikā starp ikgadējām darba izpildes novērtēšanām. Šādā gadījumā nepastāv tūlītēja vajadzība pēc ārpuskārtās darba izpildes novērtējuma kategorijas noteikšanai, jo kategorija jau ir noteikta un tās pārskatīšana notiek vispārējā kārtībā reizi gadā (*turpat, 10.punkts*).

[11.4] Apkopojot iepriekš minēto, Senāts norādīja, ka no noteikumu Nr.494 un noteikumu Nr.66 normām secināms, ka darba izpildes novērtēšana un kategorijas noteikšana iestādē vispārīgi notiek reizi gadā (kārtējā), kā arī tiesību normās ir paredzēti gadījumi, kad tiek veikta ārpuskārtās novērtēšana un kategorijas noteikšana. Pēdējie gadījumi ir saistīti ar amatpersonas (darbinieka) stāšanos amatā (dienestā, darbā), pārbaudes laika beigām, iecelšanu vai pārcelšanu citā amatā, atgriešanos pēc ilgstošas prombūtnes u.tml. Nav šaubu, ka iestādē strādājošās amatpersonas (darbinieki) ir stājušās amatā dažādos laikos un tām arī dažādos laikos tiek sasniegts attiecīgs profesionālās pieredzes ilgums. Taču izmaiņas profesionālās pieredzes ilgumā pašas par sevi nav tiesību normās paredzēts pamats ārpuskārtas kategorijas noteikšanai.

Darba kārtības noteikumi kā iekšējais normatīvais akts attiecas uz institucionāli padotām personām, tostarp pieteicēju, un iedibina vienveidīgu rīcību līdzīgos gadījumos. Konkrētajā gadījumā nav konstatējama kolīzija starp Darba kārtības noteikumu tiesību normām un ārējā normatīvā akta – noteikumu Nr.66 – normām. Kategorijas ikgadējās pārskatīšanas sasaiste ar kārtējo darba izpildes novērtējuma veikšanu, proti, vispirms kalendārā gada beigās tiek veikts kārtējais darba izpildes novērtējums un pēc tam līdz nākamā gada 1.aprīlim tiek pārskatīta kategorija, ir loģiska. Tādējādi, nosakot kategoriju, tiek ņemts vērā aktuālais iepriekšēja gada darba izpildes novērtējams un attiecīgajā laika posmā sasniegtais profesionālās pieredzes ilgums. Tas, ka iekšējā normatīvajā aktā tiek paredzēts konkrēts laika posms, kad tiks veikta darba izpildes novērtēšana un datums, līdz kuram jāpārskata kategorija, nenozīmē, ka tiek izvirzīti papildu kritēriji kategorijas pārskatīšanai. Minētais regulējums nodrošina vienlīdzīgu un prognozējamu attieksmi pret visām amatpersonām attiecībā uz kārtējo darba izpildes novērtēšanu un kategorijas pārskatīšanu (*turpat, 11.punkts*).

[12] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus (kāpēc tiesa pieteikumu uzskatījusi par pamatotu vai nepamatotu), sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudot Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma motivāciju, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Tiesa pamatoti konstatēja, ka pieteicējam uz 2016.gada 1.aprīli profesionālā pieredze attiecīgajā jomā, kas iegūta pēdējo piecu gadu laikā uz 2016.gada 1.aprīli, bija divi gadi, astoņi mēneši un 14 dienas. Līdz ar to konkrētajā ikgadējā darba izpildes novērtēšanas periodā uz 2016.gada 1.aprīli pieteicējam nebija nepieciešamā pieredze vairāk kā trīs gadi 3.amata kategorijas piešķiršanai, un tādēļ atbilstoši noteikumu Nr.66 13.1.apakšpunktam pieteicējam pamatoti saglabāta 2.amata kategorija. Tāpat pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka, tā kā pieteicējam nav veikta ikgadējā darba izpildes novērtēšana par laika posmu no 2016.gada 1.aprīļa, dienestam nebija pienākums pārskatīt un piešķirt pieteicējam 3.amata kategoriju no 2016.gada 17.jūlija, kad pieteicēja profesionālā darba pieredze attiecīgajā jomā pārsniedza trīs gadus. Tāpat apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, nekonstatē vienlīdzības principa pārkāpumu lietā.

Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu par pareizu un pilnībā pietiekamu, tādēļ tam pievienojas, to neatkārtojot.

[13] Pieteicēja apelācijas sūdzības argumentus apgabaltiesa atzīst par nepamatotiem.

Kā jau norādīts, 2016.gada 16.februārī tika veikta pieteicēja ikgadējā darba izpildes novērtēšana par laika periodu no 2015.gada 1.aprīļa līdz 2016.gada 31.martam. Novērtējuma brīdī pieteicēja profesionālā pieredze attiecīgajā jomā, kas iegūta pēdējo piecu gadu laikā, bija divi gadi, astoņi mēneši un 14 dienas; novērtējums – „labi", par ko lietā nav strīda.

Savukārt nākamais pieteicēja ikgadējā darba izpildes novērtēšanas periods bija no 2016.gada 1.aprīļa līdz 2017.gada 31.martam. Ievērojot to, ka pieteicēja profesionālā darba pieredze tikai no 2016.gada 17.jūlija bija vairāk nekā trīs gadi, tad šis kritērijs nebija ieskaitāms ikgadējā darba izpildes novērtēšanā uz 2016.gada 1.aprīli.

No lietas arī konstatējams, ka pieteicējam no 2017.gada 31.marta ir noteikta 3.amata kategorija un mēnešalga 1113 *euro* apmērā, bet no 2017.gada 1.aprīļa ir noteikta mēnešalga 1270 *euro* apmērā (*lietas 1.sējuma 209.lapa*), kam pieteicējs nav iebildis.

Ievērojot to, ka atbilstoši noteikumu Nr.66 18.punktam un Darba kārtības noteikumu 53.2.apakšpunktam kategorijas

noteikšanai izmanto to darbu izpildes novērtējumu, kas attiecas uz laikposmu, kad ir iestājušies apstākļi, kas ļauj pretendēt uz augstākas kategorijas piešķiršanu, apgabaltiesa atzīst, ka nav pamata izmantot tās darba izpildes novērtēšanas rezultātus, kas veikta par laikposmu, pirms iestājās obligātais nosacījums par profesionālās pieredzes ilgumu vairāk par trīs gadiem.

Kā to pamatoti norāda Finanšu ministrija, Senāts līdzīgā lietā, kurā pieteicēja ir Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes Tiesvedības daļas Otrās nodaļas galvenās juriste /pers. B/, arī ir vērtējis to, vai brīdī, kad amatpersonai mainās profesionālās pieredzes ilgums, iestādei ārpus kārtas ir jāpārskata amatpersonai noteiktā amata kategorija un attiecīgi arī mēnešalga. Tāpat kā izskatāmajā lietā, Senāts norādīja, ka izmaiņas profesionālās pieredzes ilgumā nav tiesību normās paredzēts pamats ārpus kārtas kategorijas noteikšanai (sk. *Senāta 2020.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-429/2020, 11.punktu*).

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka dienests pareizi un pamatoti izmantoja savu rīcības brīvību – neveica pieteicēja amata kategorijas pārskatīšanu no 2016.gada 17.jūlija, jo tiesību normas dienestam šādu pienākumu neparedz.

[14] Attiecībā uz pieteicēja iebildumiem par vienlīdzības principa pārkāpumu, norādāms, ka konkrētajā gadījumā ir nošķiramas situācijas, kad personām piešķirta 3.amata kategorija jau sākotnēji, uzsākot darba attiecības dienestā ar trīs gadu pieredzi jurista amatā, vai veikta darba izpildes novērtēšana pēc pārbaudes laika, no situācijām, kad profesionālā darba pieredze vairāk nekā trīs gadi radās jaunā ikgadējās darba izpildes novērtēšanas laika periodā, kas savukārt būs ņemams vērā uz nākamā gada 1.aprīli, kā tas ir pieteicēja gadījumā.

Apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīst, ka lietā nav konstatējams vienlīdzības principa pārkāpums.

Kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa un kā tas izriet no Senāta 2020.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-429/2020, dienesta juristes /pers. B/ gadījumā, kurā viņa, tāpat kā pieteicējs šajā lietā, lūdza noteikt viņai 3.amata kategoriju ar 2017.gada 30.janvāri sakarā ar to, ka ir iegūta trīs gadu profesionālā pieredze attiecīgajā jomā, dienests rīkojies vienlīdzīgi, tāpat kā tas ir pieteicēja lietā. Proti, netika piešķirta 3.amata kategorija, jo neizpildījās viens no tās piešķiršanai nepieciešamajiem kumulatīvajiem kritērijiem.

[15] Pieteicējs norāda, ka lieta nav izskatīta saprātīgā termiņā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 103.panta otrajai daļai tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati (*ex officio*) objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu, izskatot lietu saprātīgā termiņā.

Pārbaudot administratīvās lietas materiālus, konstatējams, ka, pamatojoties uz pieteicēja pieteikumu, administratīvā lieta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ierosināta ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 1.marta lēmumu (*lietas 1.sējuma 2.-3.lapa*). Savukārt ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu lieta pirmās instances tiesā izskatīta pēc būtības (*lietas 1.sējuma 159.-164.lapa*).

Nepiekrītot Administratīvās rajona tiesas spriedumam, pieteicējs to pārsūdzēja. Ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2018.gada 23.marta lēmumu pieteicēja apelācijas sūdzība pieņemta un lietā ierosināta apelācijas tiesvedība (*lietas 1.sējuma 176.lapa*). Savukārt ar Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 13.novembra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts (*lietas 3.sējuma 7.-19.lapa*).

Nepiekrītot apelācijas instances tiesas spriedumam, iestādes to pārsūdzēja. Ar Senāta tiesneša 2019.gada 4.marta rezolūcijām kasācijas sūdzības pieņemtas (*lietas 3.sējuma 25. un 40.lapa*) un ar Senāta 2020.gada 2.aprīļa rezolūciju sakarā ar pieņemtajām kasācijas sūdzībām ierosināta kasācijas tiesvedība (*lietas 3.sējuma 63.lapa*). Savukārt 2020.gada 6.novembrī Senāts pieņēma spriedumu, ar kuru atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 13.novembra spriedums, un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai apgabaltiesai (*lietas 3.sējuma 76.-82.lapa*).

Kā tas konstatējams no Tiesu informācijas sistēmā pieejamām ziņām, vidējais termiņš lietas izskatīšanai pirmās instances tiesā 2017. un 2018.gadā bija no 6-12 mēneši. Arī lietas izskatīšanai apelācijas instances tiesā 2018.gadā vidējais termiņš bija 6-12 mēneši. Savukārt atbilstoši pēdējai publiski pieejamai informācijai Senāta mājas lapā, lietu izskatīšanas ilgums Senāta Administratīvo lietu departamentā 2019.gadā bija 397 dienas, savukārt 2020.gadā – 374 dienas (sk. *http://at.gov.lv/files/uploads/files/4_Tiesvediba/Statistika/AT%20Kopejie%20raditaji%202019_GALA_v1.pdf, http://www.at.gov.lv/files/uploads/files/4_Tiesvediba/Statistika/2020/Senata_statistika_2020_gala_v_1.docx.pdf*).

Ievērojot minētos apstākļus, apgabaltiesa konstatē, ka lietā ir ievērots saprātīgs termiņš objektīvai lietas izskatīšanai. Tas, cik ilgi lieta tiek izskatīta, nevar būt atkarīgs no tā, vai lietā pēc būtības ir veicama tikai tiesību normu interpretāciju, jo atbilstoši Administratīvā procesa likuma 103.pantam tiesai, izskatot lietu pēc būtības, ir nepieciešams pārbaudīt visus lietas apstākļus, tostarp faktiskos apstākļus.

[16] Administratīvā procesa likuma 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Tā kā lietā konstatēts, ka dienestam nebija pienākuma izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu par 3.amata kategorijas un attiecīgi lielākas mēnešalgas piešķiršanu no 2016.gada 17.jūlija, ir noraidāms arī pieteicēja pieteikums daļā par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru /pers. A/ no 2016.gada 17.jūlija piešķirtu 3.amata kategoriju un noteiktu tai atbilstošu mēnešalgu, un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senātā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(personiskais paraksts)*	K.Krastiņa
Tiesneši	*(personiskais paraksts)*	U.Mihailova
	(personiskais paraksts)	O.Priedītis